

PAISATGES DE L'OBLIT

NOVES PRESENCIES AL MÓN RURAL

Coordinat per Joan F. Mateu* i Agustí Hernández Dolç**

L'ABANDONAMENT DEL MÓN RURAL DURANT AQUEST SEGLE, I ESPECIALMENT EN LA SEGONA MEITAT, HA ESTAT UNA CONSTANT EN L'ÀMBIT DE LA MEDITERRÀNIA. MASOS I POBLES DE LA MUNTANYA VALENCIANA, CATALANA I BALEAR VAN PATIR EL DESPOBLAMENT COM A CONSEQÜÈNCIA DE L'EMIGRACIÓ A LA COSTA, A L'ESTRANGER O A LES GRANS CONURBACIONS.

ÉS DES DELS ANYS VUITANTA QUAN ES REPRÈN L'INTERÈS PER LA RECUPERACIÓ D'AQUELLS VELLS PAISATGES OBLIDATS. PERSONES QUE ELS VAREN HABITAR O ELS SEUS DESCENDENTS; ROMÀNTICS QUE ES DELECTEN EN LA PERCEPCIÓ ESTÈTICA DEL PAISATGE; O SIMPLEMENT EL CIUTADÀ URBÀ QUE CERCA UNES ARRELS, HAN PROPICIAT EL RETROBAMENT DELS INDRETS DE LA MEMÒRIA.

DE MOTIVACIONS QUE DUEN EL NOURURAL A AGAFAR LES MALETES I ANAR A VIURE LLUNY DE LA CIUTAT N'HI HA MOLTES. FACTORS SOCIOLÒGICS O MATERIALS HAN ACURTAT LES DISTÀNCIES, EXISTEIX UNA MAJOR DISPONIBILITAT HORÀRIA I ECONÒMICA I LA SOCIETAT TÉ MÉS CONSIDERACIÓ MEDIO-AMBIENTAL.

EN AQUESTA NOVA PERSPECTIVA, EL NOURURAL TROBA QUE LA SITUACIÓ DEL CAMP NO ÉS LA

MATEIXA ARA QUE FA UNES DÈCADES. CAL DONAR VIDA AL PAISATGE, I PER AIXÒ ÉS NECESSARI ENDERROCAR O RESTAURAR VIVENDES, DOTAR DE SERVEIS O HABILITAR ALS LLOCS UN ACCÉS ADIENT. TAMBÉ CAL CREAR LES CONDICIONS QUE PERMETEN ELS SUBMINISTRAMENTS BÀSICS, I SI LA TORNADA ÉS PERMANENT, CALDRÀ SERVEIS INDISPENSABLES.

EN EL CAS D'ACTIVITATS MÉS ESPORÀDIQUES EN EL MÓN RURAL TAMBÉ S'HA DE FER ACCESSIBLE EL PAISATGE AGRARI. AIXÍ, S'HA D'ASSENYALAR ELS INDRETS A VISITAR, OBRIR NOUS CAMINS O RESTAURAR ELS QUE HI HAVIA, REUTILITZAR ANTIGUES INFRAESTRUCTURES O ACTUAR SOBRE ELS ELEMENTS PATRIMONIALS EXISTENTS.

TOTES AQUESTES ACTIVITATS SUPOSEN UNA PRESSIÓ SOBRE L'ENTORN QUE POT TRANSFORMAR ELS ANTICS LLOCS PAGESOS EN UN SEMIESPAI URBÀ ON L'HOME D'AVUI PROJECTA LES SEUES NECESSITATS, DE FORMA QUE EL PAISATGE REP UNA EMPREMTA DESCONEGUDA. ÉS PER AIXÒ QUE ELS ELEMENTS IDENTIFICATIUS ES REVALORITZEN COM A PATRIMONI I MAJORMENT S'ACABEN FOLKLORITZANT, COM ÉS EL CAS DE MOLINS, CAMINS EMPEDRATS, SÉNIES O DEMÉS.

LES NOVES PRESÈNCIES AL MÓN RURAL SÓN UN REPTE I UN RISC. REPTE PERQUÈ RETORNEN LA VIDA A UNS ESPAIS ERMS, I TAMBÉ PERQUÈ MANTENEN DIVERSITAT EN LA SOCIETAT ACTUAL. UN RISC PERQUÈ L'EXCESSIVA PRESÈNCIA ALS INDRETS AGRARIS POT TRENCAR AQUEST FRÀGIL EQUILIBRI ENTRE L'HOME I LA NATURA, ENTRE L'ÉSSER I L'ESPAI QUE EL RODEJA. EN EL QUAL TAMPOC NO FÓRA DESITJABLE CAURE ÉS EN UNA FOLKLORITZACIÓ DELS NOUS ESPAIS HABITATS. CAL DOTAR-LOS DE VIDA PRÒPIA I ADAPTAR-LOS A UNA REALITAT CANVIANT I GLOBAL COM LA DEL SEGLE XXI.

*Departament de Geografia. Universitat de València

**Periodista (Levante EMV)

